Jonavos Janinos Miščiukaitės meno mokyklos
pagrindinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio
ugdymo programos
6 priedas

GITAROS INSTRUMENTAS

I SKYRIUS
MUZIKAVIMAS

1. Muzikavimas pasirinktu instrumentu (gitara) – pagrindinis privalomo branduolio dalykas pagrindinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje (toliau – Dalykas).

2. Dalyko paskirtis – sudaryti sąlygas mokiniui tobulinti įgytus instrumento valdymo įgūdžius, ugdytis muzikalumą, kūrybinius ir atlikimo gebėjimu.

3. Dalyko tikslas – padėti mokiniams tobulintis muzikos atlikimo valdymo įgūdžius, įgyti muzikos kūrinių interpretavimo pagrindus, skatinti mokinio saviraišką, kaupti muzikos kūrinių interpretavimo patirtį, individualų koncertinį repertuarą.

4. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

4.1. ugdytųsi atlikimo techniką;

4.2. nuolat dalyvautų koncertinėje veikloje, įgytų muzikos atlikėjų patirties;

4.3. sąmoningai skirtų laiko savarankiškam mokymuisi, kūrybiniams ieškojimams.

5. Dalyko struktūra. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

5.1. muzikos atlikimo technikos įvaldymas;

5.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

5.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

6. Didaktinės nuostatos:

6.1. pamokose lavinami pradiniame ugdymo etape įgyti muzikos atlikimo valdymo įgūdžiai, integruojamos teorinės žinios.

6.2. Mokiniui sudaromas individualus repertuaras, atsižvelgiant į kiekvieno mokinio asmeninį gebėjimų lygį ir poreikius. Užduotys parenkamos didėjančio sudėtingumo principu. Skatinant mokymosi motyvaciją, didelis dėmesys skiriamas muzikinei veiklai planuoti (koncertai, konkursai, festivaliai).

6.3. Pamokose naudotini mokymo(si) metodai (pvz., stebėjimas, klausymas ir imitavimas, demonstravimas, lyginimas, vaizdiniai, emocinis imitavimas, sceninės išraiškos pratybos) ir mokymo(si) strategijos, kurios atitinka amžiaus tarpsnių ypatumus, suteikia galimybes ugdytis savarankiškai, padeda sąmoningai tobulintis instrumento valdymo techniką, interpretaciją ir skatina veiklą socialinėje kultūrinėje aplinkoje. Metodai parenkami atsižvelgiant į paauglio raidos ypatumus, specifiką.

6.4. Įvertinant visų ugdymo sričių pasiekimus fiksuojama mokinių pažanga, nustatomi dalykinių gebėjimų lygmenys. Vertinimu siekiama padėti mokiniams mokytis, įsivertinti; atsižvelgiant į pasiektus rezultatus kelti tolesnio mokymosi tikslus. Vertinamos ne tik žinios ir gebėjimai, bet ir aktyvumas, daroma pažanga, rodomos pastangos. Taikomas formuojamasis vertinimas, grindžiamas mokinio ir mokytojo bendradarbiavimu, nuolat įvertinant situaciją ir teikiant grįžtamąjį ryšį. Vertinimu siekiama skatinti mokinio pasitikėjimą savo gebėjimais, kartu savikritišką įsivertinimą, planuojant profesinę perspektyvą. Taip pat taikomas apibendrinamasis vertinimas; įvertinant pabrėžiama, kokią individualią pažangą mokinys padarė.

7. Laukiamas ugdymo rezultatas – mokinys, kuris įgyja šias kompetencijas:

7.1. profesines – gitaros instrumento dalyko žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, estetinių muzikos ypatybių suvokimas, atpažinimas ir mokėjimas jomis pasinaudoti, įsisavinant muzikos kalbą;

7.2. kultūrines – dalyvauti kultūriniame gyvenime, puoselėti ir plėtoti kultūrinį paveldą;

7.3. bendrąsias – mokėjimo mokytis, savarankiško mokymosi, komunikavimo, bendradarbiavimo, pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, savistabos, saviraiškos ir kitos edukacinės, socialinės ir asmeninės kompetencijos.

8. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikos atlikimo technikos įvaldymas.	
Nuostata – sąmoningai plėtoti atlikimo technikos ir savarankiško mokymosi įgūdžius, noriai siekti muzikavimo kokybės.	
Esminis gebėjimas – naudoti išmoktus technikos elementus, atliekant sudėtingesnį repertuarą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Tobulinti ir įvaldyti garso išgavimo techniką.	1.1.1. Žinoti ir panaudoti garso išgavimo būdus, atliekant muzikinį kūrinį; 1.1.2. lavinti muzikos instrumento galimybes; 1.1.3. žinias apie instrumentą panaudoti kokybiškam garsui išgauti.
1.2. Atlikti sudėtingesnės faktūros bei ritminio piešinio muzikinius tekstus.	1.2.1. Skaityti iš lapo įvairius kūrinius; 1.2.2. tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikinius terminus; 1.2.3. išvardyti kūrinio formos elementus, muzikos kalbos priemones.
1.3. Susikoncentruoti konkrečioms užduotims atlikti.	1.3.1. Naudoti teisingą pirštuotę; 1.3.2. pastebėti ir atlikti artikuliacijos nuorodas; 1.3.3. paaiškinti, kas sukuria kūrinio charakterį.
1.4. Efektyviai planuoti saviruošos laiką.	1.4.1. Paaiškinti savarankiško mokymosi naudą; 1.4.2. savarankiškai parengti ir atlikti muzikinį tekstą.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – siekti suprasti ir atskleisti kūrinio interpretacinį sumanymą.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai atlikti muzikos kūrinius, logiškai parengti interpretacinį planą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atskleisti muzikos kūrinio nuotaiką, žanro ypatumus.	2.1.1. Paaiškinti muzikos išraiškos priemones, būdingas tam tikram žanrui; 2.1.2. pritaikyti įgytas teorines bei praktines žinias interpretuojant kūrinį.
2.2. Išraiškingai ir įtaigiai atlikti kūrinius.	2.2.1. Apibūdinti interpretacinio plano sumanymą; 2.2.2. ieškant interpretacinių sprendimų klausytis kitų atlikėjų įrašų, juos lyginti.
3. Veiklos sritis – muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – noriai dalyvauti koncertinėje veikloje ir ugdytis sceninę patirtį.	
Esminis gebėjimas – paruošti koncertinę programą ir perteikti ją klausytojui.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Viešai atlikti paruoštą koncertinę programą.	3.1.1. Apibūdinti koncertinės aplinkos privalumus ir trūkumus; 3.1.2. atlikti ir kaupti įvairų repertuarą; 3.1.3. įvertinti savo pasirodymą.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose projektuose, konkursuose, festivaliuose.	3.2.1. paaiškinti viešų pasirodymų naudą. 3.2.2. aptarti savo ir kitų pasirodymus.

9. Turinio apimtys, muzikos atlikimo technikos įvaldymas:

9.1. instrumento galimybės;

9.2. kūno laikysena, formavimas, tembro niuansai;

9.3. smulkioji, stambioji (akordinė) technika;

9.4. aplikatūra; pirštuotė, rankų funkcijų koordinavimas;

9.5. įvairūs garso išgavimo būdai; mažorinės, minorinės gamos.

10. Dalyko programos turinys:

<table>
<tr><th colspan="4">MUZIKAVIMO PASIRINKTU INSTRUMENTU (GITARA)
PROGRAMA</th></tr>
<tr><th colspan="4">V klasė</th></tr>
<tr><td colspan="4">Mokymo pobūdis: individuali gitaros instrumento pamoka.
Techniniai ir teoriniai reikalavimai: Pažintis su aukštesnėmis pozicijomis. Išmoktų štrichų įtvirtinimas, garso kokybės gerinimas. Moksleivio savarankiškumo ugdymas: skaitymas iš lapo, savarankiškų užduočių skyrimas namų darbams, pamokoje nurodant tik atlikimo defektus bei priežastis ir paliekant juos moksleiviui savarankiškai ištaisyti namuose.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Kūrinių skaičius per mokslo metus:</td></tr>
<tr><td>Stambios formos kūriniai</td><td>Pjesės</td><td>Etiudai</td><td>Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">2</td><td rowspan="2">1-2</td><td>I pusmečio pabaigoje vyksta koncertas tėveliams</td></tr>
<tr><td>II pusmečio pabaigoje vyksta Akademinis koncertas</td></tr>
<tr><td colspan="4">Kiti kūriniai atsiskaitomi klasėje prie dalyko mokytojo pusmečių eigoje. Mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimo metodai bendra mokykloje numatyta tvarka.
Gamos: dviejose oktavose III-V pozicija. Grojamos gamos kryptingai siekiant techninių uždavinių įgyvendinimo kūriniuose. Gamų atsiskaitymai nenumatomi/neprivalomi.
Ugdymo metodika: pagrindinis darbo tikslas – ugdyti moksleivio poreikį muzikuoti, didesnį dėmesį skirti muzikiniam kūrinio išpildymui: frazavimui, dinaminiam atlikimui.</td></tr>
<tr><th colspan="4">VI klasė</th></tr>
<tr><td colspan="4">Mokymo pobūdis: individuali gitaros instrumento pamoka.
Techniniai ir teoriniai reikalavimai: trijų oktavų gamų mokymasis. Vibracijos tobulinimas, „spiccato“ mokymasis, šio štricho elementų naudojimas etiuduose, pjesėse, pratimuose. Griežiant stambios formos kūrinį, didesnį dėmesį skirti kūrinio stiliaus ir formos suvokimui, atlikimui. Skaitant iš lapo stengtis pagroti be sustojimo ir pataisymų. Techninių pjesių ir etiudų grojimas, siekiant lavinti pirštų bėglumą. Akordai. I–III pozicijų įvaldymas, jų kaita bei tobulinimas.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Kūrinių skaičius per mokslo metus:</td></tr>
<tr><td>Stambios formos kūriniai</td><td>Pjesės</td><td>Etiudai</td><td>Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">2-3</td><td rowspan="2">1-2</td><td>I pusmečio pabaigoje vyksta koncertas tėveliams</td></tr>
<tr><td>II pusmečio pabaigoje vyksta Akademinis koncertas</td></tr>
<tr><td colspan="4">Kiti kūriniai atsiskaitomi klasėje prie dalyko mokytojo pusmečių eigoje. Mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimo metodai bendra mokykloje numatyta tvarka.
Gamos: trijose oktavose V pozicija. Grojamos gamos kryptingai siekiant techninių uždavinių įgyvendinimo kūriniuose. Gamų atsiskaitymai nenumatomi/neprivalomi.
Ugdymo metodika: daugiau dėmesio skiriama gražaus, tolygaus garso išgavimui, dinaminiam garso subtilumui pasiekti. Ugdomas savarankiškumas, emocinis muzikos pajautimas, skatinama klausyti žinomų atlikėjų ir analizuoti jų atlikimo ypatumus.</td></tr>
<tr><th colspan="4">VII klasė</th></tr>
<tr><td colspan="4">Mokymo pobūdis: individuali smuiko instrumento pamoka.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="4">Techniniai ir teoriniai reikalavimai: išmoktų štrichų tobulinimas. Štrichas „rikošetas“. Trijų oktavų gamos. Gamos dvigubomis natomis (pagal moksleivio gebėjimus). Tolesnis štrichų, pozicijų ir jų derinių tobulinimas, I–V pozicijų kaita. Kūrinio interpretavimo suvokimas, diskutuojant su moksleiviu pamokoje. Akcentuojamas kūrinio visumos ir frazavimo gilesnis suvokimas. Pagrindinis tikslas – sudominti moksleivį, skatinti jį kuo daugiau groti namuose, įtraukiant įugdymo programą šiuolaikiškai aranžuotus klasikinės muzikos, bei populiariosios muzikos kūrinius, atsižvelgiant į moksleivio pageidavimus.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Kūrinių skaičius per mokslo metus:</td></tr>
<tr><td>Stambios formos kūriniai</td><td>Pjesės</td><td>Etiudai</td><td>Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">2-3</td><td rowspan="2">1-2</td><td>I pusmečio pabaigoje vyksta koncertas tėveliams</td></tr>
<tr><td>II pusmečio pabaigoje vyksta Akademinis koncertas</td></tr>
<tr><td colspan="4">Kiti kūriniai atsiskaitomi klasėje prie dalyko mokytojo pusmečių eigoje. Mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimo metodai bendra mokykloje numatyta tvarka.
Gamos: trijose oktavose, XIV pozicija. Grojamos gamos kryptingai siekiant techninių uždavinių įgyvendinimo kūriniuose. Gamų atsiskaitymai nenumatomi/neprivalomi.
Ugdymo metodika: skatinamas moksleivio individualybės atsiskleidimas muzikos pagalba. Laiku koreguojamos ir šalinamos atsirandančios muzikinio bei techninio atlikimo problemos. Pamoka tampa pagrįsta bendradarbiavimu ir diskusijomis su moksleiviu, technikos bei muzikinio perteikimo temomis.</td></tr>
</table>

11. Pasiekimų vertinimas.

11.1. pagrindinio ugdymo mokinių pažangai ir pasiekimams vertinti taikomas formuojamasis (žodžiu ir raštu) ir diagnostinis vertinimas. Baigiant programą taikomas apibendrinamasis vertinimas.

11.2. Pusmečio mokinių pažanga fiksuojama pagal pasiekimų požymius, aprašytus dalyko programoje, vertinant mokinio padarytą pažangą ir elektroniniame dienyne įrašant apibendrintą mokinio smuiko dalyko pasiekimų lygį (kriterinis – 10 balų sistema).

11.3. Mokinių daromą pažangą ar ugdymo(si) sunkumus mokytojas aptaria su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais).

II SKYRIUS
ANSAMBLIS

12. Ansamblio dalykas (toliau – Ansamblis) – Pagrindinio ugdymo privalomojo branduolio dalykas.

13. Ansamblio paskirtis – plėtoti kolektyvinio muzikavimo, sceninės kultūros, meno interpretacijos ir meninės saviraiškos įgūdžius.

14. Ansamblio tikslas – ugdyti mokinių ansamblinio muzikavimo gebėjimus.

15. Ansamblioo uždaviniai. Siekiama, kad per ansamblio pamokas mokiniai:

15.1. gilintųsi į ansamblinio muzikavimo specifiką ir ypatumus;

15.2. pritaikytų įgytus atlikimo technikos gebėjimus ir juos plėtotų muzikuodami kartu;

15.3. mokytųsi analizuoti, atskleisti ir interpretuoti įvairių epochų, stilių muziką;

15.4. ugdytųsi pasitikėjimą ir atsakomybę, bendravimo kultūrą ir kauptų sceninę patirtį

16. Ansamblio struktūra. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

16.1. ansamblio pojūčio ugdymas;

16.2. kūrinių ansambliams interpretavimas;

16.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

17. Didaktinės nuostatos:

17.1. Ansamblis suprantamas kaip 2–12 atlikėjų grupė, siekianti darnaus kolektyvinio muzikavimo. Galimi įvairūs ansamblio sudėties variantai: instrumentiniai, vokaliniai ar mišrūs;

17.2. Ansamblio repertuarą sudaro įvairių žanrų, stilių muzika; Atsižvelgiama į kiekvieno ansamblio nario instrumento valdymo galimybes;

17.3. per ansamblinio muzikavimo pamokas mokiniai mokomi muzikuoti kartu. Tobulinami skaitymo iš lapo įgūdžiai, ugdomas savarankiško darbo, repeticijų poreikis;

17.4. parengę programą mokiniai savo gebėjimus ir pasiekimus pademonstruoja įvairioms klausytojų auditorijoms – klasės, mokyklos, miesto, regiono ar kt.;

17.5. taikomi įvairūs mokymo(si) metodai: įrašų klausymas, demonstravimas, analizavimas, lyginimas.

18. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – ansambliškumo pojūčio ugdymas.	
Nuostata – atsakingai reaguoti į individualių užduočių įvykdymą. Siekti aktyvaus tarpusavio bendradarbiavimo ir susiklausymo.	
Esminis gebėjimas – emocionaliai bei tiksliai techniškai atlikti savo partiją ansamblyje.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Organizuotai pradėti ir užbaigti kūrinio struktūrinius elementus.	1.1.1. Nurodyti kūrinio formą, apibūdinti sudedamąsias dalis; 1.1.2. nusakyti ir naudoti tikslios pradžios ir pabaigos organizavimo būdus.
1.2. Darniai ir tiksliai ansamblyje perteikti muzikos kūrinio metroritminę pulsaciją.	1.2.1. Apibūdinti ritmo ypatumus; 1.2.2. laikytis vienodo tempo; 1.2.3. suprasti pauzių reikšmę ir svarbą, jas tiksliai išjausti ir išlaikyti; 1.2.4. aktyviai klausytis kūrinio visumos, girdėti bendrą muzikavimą.
1.3. Kokybiškai atlikti savo partiją.	1.3.1. Taikyti skaitymo iš lapo įgūdžius mokantis muzikinio teksto; 1.3.2. remtis individualaus savarankiško darbo patirtimi.
1.4. Muzikuojant derinti dinaminius niuansus, harmoninius / tembrinius pojūčius, nuotaiką.	1.4.1. Apibūdinti kūrinio dinaminę skalę, kulminacines vietas; 1.4.2. girdėti atskirų partijų garsinį balansą ir pritaikyti konkrečiame kūrinyje; 1.4.3. taikyti harmoninio ir tembrinio derinimo principus.
2. Veiklos sritis – kūrinių ansambliams interpretavimas.	
Nuostata – plėsti muzikavimo patirtį, įgytą ansamblyje.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti atliekamą muziką.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Diskutuojant analizuoti ir vertinti atliekamus kūrinius.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių ir formą; 2.1.2. nusakyti kūrinio muzikos kalbos ypatumus.
2.1.Išraiškingai interpretuoti atliekamą muziką.	2.2.1. Nusakyti kūrinio tematiką ir turinį; 2.2.2. išmanyti nagrinėjamos muzikos atlikimo ypatumus; 2.2.3. remiantis individualia patirtimi, siūlyti savo interpretacinį sumanymą.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – atsakingai ruoštis pasirodymams koncertuose, konkursuose, edukacinėse programose, projektuose.	
Esminis gebėjimas – atlikti kolektyvo koncertinę programą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Atlikti kolektyvo parengtą muzikos	3.1.1. Suprasti bendrų repeticijų svarbą ir jose dalyvauti;

kūrinį ar koncertinę / konkursinę programą.	3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją; 3.1.3. išmanyti scenos etiketo normas, jas praktikuoti.
3.2. Dalyvauti įvairiuose muzikiniuose renginiuose, konkursuose, projektuose.	3.2.1. Išraiškingai atlikti koncertinę programą; 3.2.2. koncertuoti mokykloje, mieste.

19. Turinio apimtys:

19.1. per pusmetį mokiniai parengia 2–3 kūrinius (skirtingo charakterio pjesės arba stambios formos kūrinys);

19.2. ansambliškumo pojūčio ugdymas: lavinami praktiniai muzikavimo įgūdžiai, tiksli intonacija, akustiniai tembriniai išraiškos būdai;

19.3. kūrinių ansambliams interpretavimas: įvairių muzikinių formų interpretavimas. Kūrinių analizavimas, įrašų klausymas, interpretaciniai sprendimai;

19.4. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: veikla mokykloje, mieste, šalyje. Dalyvavimas įvairiuose renginiuose, konkursuose, projektuose, edukacinėse programose. Kuriamas kolektyvo sceninis įvaizdis.

20. Pasiekimų vertinimas.

20.1. baigiant programą taikomas apibendrinamasis vertinimas (kriterinis – 10 balų sistema).

III SKYRIUS
SOLFEDŽIO DALYKAS

21. Solfedžio dalykas (toliau – Solfedžio) – Pagrindinio ugdymo privalomojo branduolio dalykas.

22. Solfedžio paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiškai plėtoti mokinio prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus, suteikti bendrųjų ir muzikinių kompetencijų.

23. Solfedžio tikslas – prigimtinių bendrųjų muzikinių gebėjimų: ritmo, dermės, intonavimo pojūčio, klausos, muzikinės atminties, muzikinio raštingumo lavinimas.

24. Solfedžio uždaviniai:

24.1. formuoti intonavimo įgūdžius;

24.2. lavinti metrinės pulsacijos bei ritmikos santykio pojūtį ir suvokimą;

24.3. išmokti pagrindinius muzikinio rašto elementus ir gebėti juos pritaikyti užrašant iš klausos žinomą ar savo sukurtą muzikos melodiją;

24.4. žadinti domėjimąsi muzika bei kitomis kultūros formomis, ugdant mokinių muzikinį skonį, skatinant mąstymą ir emocijas.

25. Solfedžio mokymuisi skiriamos 2 akademinės valandos per savaitę;

26. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse nuo garso.	1.1.1. Sudaryti intervalus ir akordus dermėse, žinoti jų pavadinimus ir ypatumus; 1.1.2. žinoti intervalų ir akordų sandarą; 1.1.3. žinoti raidinių akordų pavadinimų sudarymo principus.
1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Žinoti dermių ypatumus ir skirtumus; 1.2.2. išlaikyti tempą.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas girdėti kitą balsą.	1.3.1. Žinoti polifoninės ir harmoninės muzikos atlikimo ypatumus.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	

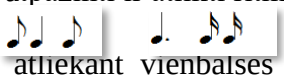
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Nustatyti ir išvardyti panaudotus metrus; 2.1.2. išlaikyti tempą; 2.1.3. žinoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ir atlikti ritmo darinius sudėtiniuose ir kintamuosiuose metruose.	2.2.1. Užrašyti sukurtus ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. paaiškinti metroritminius elementus ir natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausa atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausa atpažinti ir užrašyti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Nusakyti muzikos teksto metrą, tonaciją, dermę; 3.1.2. atpažinti, įvardyti ir užrašyti intervalus, akordus, harmoninius junginius.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudoti muzikos užrašymo ženklus ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją.

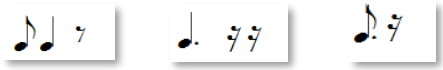
27. Solfedžio turinys:

4 klasė	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso	1.1.1. Gamos: mažorinės- C, G ,F, D, B, A, Es minorinės-a, e, d, h, g, fis, c; dur-natūrali, moll-natūrali, harmoninė, melodinė; 1.1.2. intervalai: sekunda(d,m), tercija (d,m), kvarta(gr), kvinta(gr), seksta (d,m), grynoji oktava ir prima, septima(d,m)
1.2.Intonuoti akordus mažoro ir minoro dermėse	1.2.1.Intonuoti tonikos trigarsį ir jo apvertimus: sekstakordą, kvartsekstakordą; S ir D trigarsius; 1.2.2. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz.: T5 –T6 – S5 – T46 – D5 – T5).
1.3.Tiksliai ir išraiškingai solfedžiuoti vienbalses melodijas.	1.3.1.Solfedžiuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.3.2. transponavimas sekunda aukštyn ir žemyn; 1.3.3. natas skaityti smuiko (a-f2) ir boso raktuose.
2.Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtiniuose metruose.	

2.1.Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtiniuose metruose	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių ketvirtinių, trijų, keturių, šešių aštuntinių metrus ir jų dirigavimo schemas; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: aštuntinė su tašku ir šešioliktinė, triolė, sinkopė; 2.1.3. atlikti ritminius kanonus, rondo.
2.2.Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtiniuose metruose	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausa atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
3.1.Klausa atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją; 3.1.2. ritminiai ir melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai paprastuose metruose, tonacijose iki 3 ženklų.
3.2.Klausa atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes	3.2.1. naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį; 3.2.2. nustatyti ir įvardyti girdėto kūrinio žanrą ir atlikėjus.
3.3.Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją	3.3.1. Nesudėtingų melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas; 3.3.2. melodijoje atpažinti išmoktų intervalų, akordų melodinę liniją; 3.3.3. naudotis muzikos užrašymo ženklais ir galėti paaiškinti jų reikšmes.

5 klasė	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso	1.1.1. Gamos: mažorinės ir minorinės iki 4 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Paralelių gamų sąvoka; 1.1.2. intervalai: visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso↑↓: *pad4* ir *sum5* su sprendimu (natūraliame mažore bei harmoniniame minore); 1.1.3. akordai: *T, S, D* ir apvertimai tonacijose. D_7 ir jo apvertimai su sprendimu tonacijose; 1.1.4. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz.: $T_5 – S_6 - T_{64} – D_7 – T$); 1.1.5. T_5 , D_6 , D_{65} , T
1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, kompozitorių kūrinių ištraukų ir nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas (dermėse iki 4 ženklų),kanonai, ostinatinė melodija, sukurti melodiją duotam ritmui.;1.2.2. transponavimas iš lapo sekunda aukštyn ir žemyn.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą	1.3.1. Siekti harmoninės darnos atliekant dvibalses melodijas, išlaikant tempą, ritmą, dinamiką.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	

Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtiniuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtiniuose metruose	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių dalių metrus. 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: 2.1.3. atliekant vienbalses dvibalses melodijas, naudoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtiniuose metruose	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus;2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausa atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausa atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą	3.1.1. Vienbalsė melodija (2 sakiniai). Ritminis, intervalų ir akordų diktantas;3.1.2. melodijos judėjimas *T,S,D* ar D_7 ir jų apvertimų garsais; 3.1.3. melodijos šuoliai: V-II; IV- I; II-IV; V-VII; IV- VII; IV-VII.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę liniją.
6 klasė	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1.Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės ir minorinės iki 5 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Laipsnių intonavimas. Melodija su chromatizmais, moduliacija bei nukrypimais į dominantės tonaciją; 1.1.2. intervalai: visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso↑↓: *pad2* ir *sum7, pad4* ir *sum5* su sprendimu (harmoniniam mažore bei natūraliam minore); 1.1.3. akordai: *T, S, D* ir apvertimai tonacijose ir nuo garso. D_7 ir jo apvertimai su sprendimu tonacijose, $VII_{\text{sum5;}}$ 1.1.4. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz. *T*- D_{56} -*T*- $VII_{sum.5}$-*T).*
1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, sutartinių, kompozitorių kūrinių ištraukų ir nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas (dermėse iki 5 ženklų); 1.2.2. transponavimas iš lapo *sekunda* ir *tercija* aukštyn ir žemyn; 1.2.3. diatoninės sekvencijos su žinomais ritminiais-intonaciniais elementais.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą	1.3.1. Gebėti sukurti ir atlikti duotai melodijai antrą balsą Skambinant melodiją, gebėti solfedžiuoti kitą balsą.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	

Nuostata – Siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtiniuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose ir mišriuose metruose	2.1.1. Žinoti metrus: 2/2 (𝄵), 3/2; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: 2.1.3. atliekant vienbalses dvibalses melodijas, naudoti pagrindines ir sudėtines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. suvokti natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausa atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausa atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą	3.1.1. Užrašyti melodiją naudojant išmoktus ritminius-intonacinius elementus 3/8, 6/8 metruose; 3.1.2. ritminis, intervalų ir akordų diktantas; 3.1.3. melodijos judėjimas *T,S,D* ar D_7 ir jų apvertimų garsais.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę slinktį;
3.3. Kūrybinės užduotys.	3.3.1. sukurti melodiją iš T, S, D laipsnių garsų, Pabaigti pradėtą melodiją.
7 klasė	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso	1.1.1. Gamos – mažorinės ir minorinės iki 6 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, harmoninė, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Dermės-eolinė, dorinė, fryginė, joninė, lydinė, miksolydinė, pentatonika; 1.1.2. muzikinė sąvoka - *kvintų ratas*; 1.1.3. intervalai - visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso↑↓. *pad2* ir *sum7*, *pad4* ir *sum5* su sprendimu (harmoniniam mažore bei natūraliam minore) tonacijoje ir nuo garso; 1.1.4. akordai –T,S,D trigarsiai ir jų apv., D7 su apvertimais ir sprendimu, VII_7, $VII\ sum_5$, $II\ sum_5$ su sprendimu tonacijoje ir nuo garso; 1.1.5. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais.
1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, sutartinių, kitų tautų liaudies dainų, kompozitorių kūrinių ištraukų solfedžiavimas (dermėse iki 6 ženklų bei kitose diatoninėse dermėse); 1.2.2. nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas; 1.2.3. sekvencijos su chromatizmais.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą	1.3.1. Siekti harmoninės darnos atliekant dvibalses melodijas, išlaikant tempą, ritmą, dinamiką;

	1.3.2. analizuoti melodijas naudojant naujus muzikinės kalbos elementus, sąvokas.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose	2.1.1. Atpažinti ir atlikti sudėtingesnes ritmines grupes taktuose ir tarp taktų: 2.1.2. Atliekant vienbalses ir dvibalses melodijas, naudoti pagrindines ir sudėtines dirigavimo schemas mišriuose ir kintamuosiuose metruose.
2.2. Sukurti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. suvokti natų grupavimo principus, mokėti paaiškinti, analizuoti natų grupavimo ypatumus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausa atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausa atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą	3.1.1. Užrašyti melodiją naudojant išmoktus ritminius-intonacinius elementus, chromatizmus (pereinamuosius ir pagalbinius). Mokėti paaiškinti jų užrašymo ypatumus; 3.1.2. ritminis, intervalų ir akordų diktantas (raštu ir žodžiu); 3.1.3. sukurti melodijas skirtingiems tempams; 3.1.4. sukurti melodiją, kurioje būtų charakteringieji intervalai.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes kuriant melodijas; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę slinktį; 3.2.3. vartoti muzikines sąvokas ir terminus analizuojant muzikinį tekstą.

28. Solfedžio turinio apimtis (4-7 klasėse):

28.1. intonavimas ir solfedžiavimas:

28.1.1. vienbalsių ir dvibalsių harmoninių arba polifoninių melodijų ir dainų solfedžiavimas;

28.1.2. trijų rūšių mažorinių ir minorinių gamų dainavimas, dermių laipsnių intonavimas;

28.1.3. natų skaitymas ir transportavimas smuiko ir boso raktuose;

28.1.4. harmoninių ir melodinių intervalų dainavimas dermėje nuo garso;

28.1.5. T, S, D, D_7 akordų ir jų apvertimų, VII_7, $VII_7{}^0$ padidintų ir sumažintų kvintakordų sudarymas ir dainavimas dermėje.

28.2. Ritmavimas:

28.2.1. sudėtingesnių ritminių darinių atpažinimas, atlikimas ir dirigavimas;

28.2.2. paprasti, sudėtiniai, mišrūs ir kintamieji metrai.

28.3. Muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas:

28.3.1. mažoras ir minoras (natūralus, harmoninis, melodinis), intervalai, akordų užrašymo būdai, pagrindinės funkcijos, T, S, D, D_7 akordai ir jų apvertimai, padidinti ir sumažinti kvintakordai, vienbalsiai, dvibalsiai ritminiai ar melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai;

28.3.2. melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas, panaudojant įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

IV SKYRIUS
MUZIKOS ISTORIJA

29. Muzikos istorijos dalykas (toliau – Muzikos istorija) – Pagrindinio ugdymo privalomojo branduolio dalykas.

30. Muzikos istorijos paskirtis – sudaryti palankias sąlygas ugdytiniui plėtoti kompetencijas, prigimtinius gebėjimus, lavinti muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimą.

31. Muzikos istorijos tikslas – pažinti muzikinės kultūros ištakas ir raidą, stilistines ypatybes, žanrus, muzikos ir kitų menų sąveiką, kultūros epochas.

32. Muzikos istorijos uždaviniai:

32.1. formuoti muzikos kūrinių klausymo, apibūdinimo ir vertinimo gebėjimus;

32.2. supažindinti su lietuvių muzikinės kultūros ištakomis ir raida;

32.3. supažindinti su Vakarų Europos muzikos stilistinėmis epochomis, žymiausiais kompozitoriais;

32.4. supažindinti su kitų pasaulio šalių muzikine kultūra;

32.5. įgytas žinias pritaikyti muzikiniuose ir kultūriniuose renginiuose, projektuose.

33. Muzikos istorijos mokymuisi skiriama 1 akademinė valanda per savaitę.

34. Muzikos istorijos ugdymo principai:

34.1. aktualumo – siūlomų veiklų pasiūla skirta socialinėms, kultūrinėms, asmeninėms, edukacinėms, profesinėms ir kitoms kompetencijoms ugdyti;

34.2. ugdymo prieinamumo – sudaromos visos sąlygos vaiko kompetencijoms ugdytis per pasirinktą veiklą;

34.3. individualizavimo – ugdymas individualizuojamas pagal kiekvienam vaikui reikalingą kompetenciją, atsižvelgiant į jo asmenybę, galimybes, poreikius ir pasiekimus;

34.4. šiuolaikiškumo ir dermės – derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

34.5. kūrybingumo ir iniciatyvumo – ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybės už savo mokymąsi prisiėmimas.

35. Laukiamas ugdymo rezultatas:

35.1. profesines – muzikos istorijos dalyko žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, estetinių muzikos ypatybių suvokimas, atpažinimas ir mokėjimas jomis pasinaudoti, įsisavinant muzikos kalbą;

35.2. kultūrines – dalyvauti kultūriniame gyvenime, puoselėti ir plėtoti kultūrinį paveldą;

35.3. bendrąsias – mokėjimo mokytis, savarankiško mokymosi, komunikavimo, bendradarbiavimo, pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, savistabos, saviraiškos ir kitos edukacinės, socialinės ir asmeninės kompetencijos.

36. Turinio apimtys:

Pagrindinės programos veiksenos	Ugdytinio gebėjimai	Ugdytinio žinios ir supratimas, įsisavinus programos modulį	Valandų skaičius per pusmetį
4 klasė I pusmetis Supažindinti su muzikos išraiškos priemonėmis, lietuvių liaudies muzika: liaudies dainų žanrais, instrumentine muzika, liaudies šokiais.	1. Gebės skirti lietuvių liaudies dainų žanrus, etnografinių sričių stilistines ypatybes. 2. Mokės pažinti lietuvių liaudies instrumentus.	1.1. Mokės nurodyti dainų skirtumus ir panašumus. 1.2. Iš klausos priskirs dainas konkrečiam etnografiniam kraštui ir žanrui. 2.1. Iš klausos pažins pagrindinių lietuvių liaudies instrumentų tembrus.	13-15 val.

	3. Gebės apibūdinti charakteringiausius lietuvių liaudies šokius.	2.2. Žinos pagrindinių lietuvių liaudies instrumentų pavadinimus. 3.1. Mokės atpažinti charakteringiausius lietuvių liaudies šokius.	
4 klasė II pusmetis Supažindinti su pagrindiniais muzikos žanrais, rūšimis ir formomis.	1. Gebės skirti vokalinę, instrumentinę, vokalinę-instrumentinę, sceninę muzikos rūšis. 2. Žinos pagrindines muzikos žanrų grupes. 3. Mokės muzikos formų klasifikaciją.	1.1. Mokės apibūdinti pagrindines muzikos rūšis. 2.1. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs konkrečiai muzikos rūšiai ir žanrui. 2.2. Mokės pagrindinius muzikos žanrus. 3.1. Žinos pagrindines muzikos formas, jų klasifikaciją. 3.2. Iš klausos nustatys kūrinio formą.	17-19 val.
5 klasė I pusmetis Gilinti muzikos istorijos epochų žinias: viduramžių, renesanso ir baroko. Atskleisti operos atsiradimo istoriją, supažindinti su pagrindinėmis operos rūšimis ir numeriais. Supažindinti su J. S. Bacho kūryba.	1. Žinos pagrindinius viduramžių, renesanso, baroko epochų bruožus, žymiausius kūrėjus. 2. Žinos operos atsiradimo istoriją ir pagrindines operos rūšis, muzikinius operos numerius. 3. Mokės pagrindinius J. S. Bacho kūrybos etapus, žinos reikšmingiausius kompozitoriaus kūrinius.	1.1. Palygins kelias epochas, nurodydamas panašumus ir skirtumus. 1.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikrai epochai. 2.1. Mokės išvardinti operos rūšis ir operos muzikinius numerius. 2.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikram operos numeriui. 3.1. Analizuos J. S. Bacho kūrybą istorinio fono kontekste. 3.2. Iš klausos pažins reikšmingiausius J. S. Bacho kūrinius, nustatys jų faktūrą, formą.	13-15 val.
5 klasė II pusmetis Gilinti muzikos istorijos epochų žinias: klasicizmo ir romantizmo. Atskleisti Vienos klasikų: J. Haidno, L. van Bethoveno ir V. A. Mocarto kūrybos vertingą indėlį muzikos istorijos vystymosi raidoje.	1. Mokės pagrindinius klasicizmo ir romantizmo epochų bruožus. 2. Žinos Vienos klasikų reikšmingiausius gyvenimo ir kūrybos	1.1. Palygins klasicizmo ir romantizmo epochas, nurodydamas panašumus ir skirtumus. 2.1. Apibūdins Vienos klasikų pagrindinius kūrybos bruožus: panašumus ir skirtumus. 2.2. Išklausęs J. Haidno, V. A. Mocarto, L. van	17-19 val.

Supažindinti su romantizmo epocha, jos pradininko F. Šuberto ir Roberto Šumano gyvenimu ir kūryba.	faktus, svarbiausius kūrinius. 3. Žinos svarbiausius Franco Šuberto, R. Šumano gyvenimo ir kūrybos faktus.	Bethoveno kūrinį, naudodamasis muzikiniu žodynu, apibūdins sukeltą įspūdį. 3.1. Mokės apibūdinti Šuberto ir Šumano kūrybą romantizmo epochos kontekste. 3.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinį, paaiškins kodėl.	
6 klasė I pusmetis Supažindinti su Europos šalių nacionalinių mokyklų atstovais ir jų kūryba: Italija: Palestrina, Vivaldi, Verdi, Pučini Vokietija: Hendelis, Bramsas, Vagneris, R. Štrausas Austrija: J. Štrausas, Maleris, Naujoji Vienos mokykla Prancūzija: Berliozas, Bize, Guno, Debiusi, Ravelis.	1. Pažins Italijos, Vokietijos, Austrijos, Prancūzijos žymiausius kompozitorius ir jų svarbiausius kūrinius. 2. Palygins skirtingų Europos valstybių kompozitorių kūrinius.	1.1. Žinos kiekvienos šalies kompozitorių kūrybos stilistines ypatybes. 1.1. Iš klausos priskirs kūrinio fragmentą konkrečiam kraštui ar kompozitoriui. 2.1. Paaiškins, kuo kūriniai panašūs ir kuo skiriasi (stilius, nuotaika, atlikėjų sudėtis ir pan.). 2.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinį, paaiškins, kodėl.	13-15 val.
6 klasė II pusmetis Supažindinti su Europos šalių nacionalinių mokyklų atstovais ir jų kūryba: Anglija: Piorselas, Britenas; Lenkija: Šopenas Vengrija: Listas Čekija: Smetana, Dvoržakas Rusija: Glinka, Musorgskis, Čaikovskis, Rachmaninovas Norvegija: Grygas Ispanija: Albenisas, de Falja. Gilinti žinias džiazo muzikos istorijos: džiazo žanrų, žymiausių atlikėjų ir	1. Pažins Anglijos, Lenkijos, Vengrijos, Čekijos, Rusijos, Norvegijos, Ispanijos žymiausius kompozitorius ir svarbiausius jų kūrinius. 2. Mokės palyginti šių Europos valstybių kompozitorių kūrinius tautiškumo kontekste. 3. Žinos džiazo muzikos atsiradimo istoriją, džiazo	1.1. Žinos kiekvienos šalies kompozitorių kūrybos stilistines ypatybes. 1.1 Iš klausos priskirs kūrinio fragmentą konkrečiam kraštui ar kompozitoriui. 2.1. Paaiškins, kuo kūriniai panašūs ir kuo skiriasi (stilius, nuotaika, atlikėjų sudėtis ir pan.). 2.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinį, paaiškins, kodėl. 3.1. Iš klausos skirs džiazo muzikos kūrinius tarp kitų muzikos stilių kūrinių. 3.2. Skirs, kuriam džiazo žanrui priskiriamas klausomas kūrinys.	17-19 val.

t.t. srityje, pagrindu imant JAV muzikinę kultūrą.	žanrų ir krypčių įvairovę, žymiausius atlikėjus.		
7 klasė I pusmetis Atskleisti lietuvių kompozitorių indėlį į lietuvių muzikos lobyną, supažindinti su J. Naujalio, Č. Sasnausko, M. Petrausko, M. K. Čiurlionio, J. Gruodžio, S. Šimkaus, J. Tallat- Kelpšos, B. Dvariono, S. Vainiūno, J. Juzeliūno, E. Balsio gyvenimu ir kūryba. Suteikti žinių apie lietuvių moderniąją muziką ir jos kūrėjus.	1. Žinos žymiausių lietuvių kompozitorių indėlį į lietuvių muzikos lobyną, šių kompozitorių vietą visuomeniniame kultūriniame gyvenime. 2. Orientuosis lietuvių moderniosios muzikos stilių įvairovėje, žinos žymiausius kūrėjus.	1.1. Mokės apibūdinti kiekvieno lietuvių kompozitoriaus indėlį visuomeniniame kultūriniame gyvenime. 1.2. Žinos reikšmingiausius lietuvių kompozitorių kūrinius. 1.3. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs konkretaus kompozitoriaus kūrybai. 2.1 Žinos šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūrybos stilius. 2.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikram kūrybos stiliui.	13-15 val.
7 klasė II pusmetis Apibendrintai apžvelgti viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochas. Suteikti žinių apie XX a. muzikos krypčių ir stilių įvairovę. Apžvelgti instrumentinius, kamerinius, simfoninius, vokalinius-instrumentinius, teatrinius žanrus istorinio proceso kontekste.	1. Žinos pagrindines viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochų muzikos išraiškos ir atlikimo priemones, žanrus ir formas. 2. Mokės pagrindines XX a. muzikos kryptis. 3. Žinos pagrindines instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokalinių-instrumentinių, teatrinių žanrų ypatybes,	1.1. Mokės nusakyti kiekvienos epochos pagrindinių išraiškos priemonių ypatybes. 1.2. Žinos žymiausius šių epochų kompozitorius bei svarbiausius jų kūrinius. 1.3. Iš klausos skirs reikšmingiausius šių epochų kompozitorių kūrinius. 2.1. Žinos pagrindinių XX a. muzikos krypčių bruožus. 2.2. Gebės kritiškai vertinti šių muzikos krypčių kūrinių stilistiką, muzikos išraiškos priemonių įvairovę. 3.1. Mokės atskleisti šių žanrų panašumus ir skirtumus įvairių šalių kompozitorių kūryboje 3.2. Mokės pateikti instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokalinių-instrumentinių, teatrinių žanrų kūrinių pavyzdžių	17-19 val.

	svarbiausius šių žanrų kūrėjus.	muzikos istorijos epochų kontekste.	

V SKYRIUS
II INSTRUMENTAS (FORTEPIJONAS)

37. Muzikavimas antruoju instrumentu (fortepijonu) – pasirenkamasis dalykas Jonavos Janinos Miščiukaitės meno mokyklos įgyvendinamoje pagrindinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje. Joje mokosi mokiniai, baigę pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

38. II instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

39. II instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

40. II instrumento uždaviniai:

40.1. ugdyti ir tobulinti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

40.2. sudaryti sąlygas atsiskleisti ir formuotis asmenybei, plėtoti kūrybinius meninius gebėjimus;

40.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

41. II instrumento dalyką sudaro trys veiklos sritys:

41.1. grojimo technikos įgūdžių įvaldymas;

41.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

41.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

42. II instrumento dalyko mokymo organizavimas:

42.1. mokymo trukmė – 4 metai;

42.2. pamokos yra individualios, skiriama 1 akademinė valanda per savaitę.

43. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo antruoju muzikos instrumentu technikos įgūdžių įvaldymas.	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu patirties.	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingus muzikinius kūrinius antruoju instrument.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pritaikyti muzikinio rašto skaitymo įgūdžius.	1.1.1. Perskaityti sudėtingesnės faktūros ir ritminio piešinio muzikos tekstą. 1.1.2. koordinuoti regėjimo, klausos ir motorikos komponentus grojant.
1.2. Išgauti charakteringą skirtingam stiliui garsą.	1.2.1. Pažinti įvairių stilių muzikinės kalbos ypatumus; 1.2.2. apibūdinti skirtingo stiliaus kūrinių dinamikos ir tempo niuansus; 1.2.3. paaiškinti pedalo naudojimo principus.
1.3. Tobulinti pagrindinius grojimo techninius įgūdžius.	1.3.1. Pritaikyti ir naudoti teisingą pirštuotę atliekant kūrinius; 1.3.2. groti gamas ir etiudus.
1.4. Sistemingai dirbti savarankiškai.	1.4.1. Skaityti muzikinius tekstus iš natų, atpažinti štrichus, juos apibūdinti; 1.4.2. savarankiškai paruošti muzikinį tekstą, taisyklingai jį atlikti.

2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – siekti pritaikyti įgytas teorines žinias ir interpretacines išraiškos priemones atliekant kūrinius.	
Esminis gebėjimas – atlikti kūrinį prisilaikant numatyto interpretacinio sumanymo.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Paaiškinti ir palyginti skirtingų žanrų ir charakterių kūrinius.	2.1.1. Apibūdinti atliekamo kūrinio žanrą ir charakterį; 2.1.2. paaiškinti muzikinės kalbos elementus ir formą.
2.2. Interpretuoti skirtingų žanrų, nuotaikų, tempų, techninių užduočių kūrinius solo ir ansamblyje.	2.2.1. Paaiškinti atliekamo kūrinio charakterio ypatumus; 2.2.2. nurodyti kūrinio dinaminius niuansus, kulminacines vietas.
3. Veiklos sritis – muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – noriai dalyvauti koncertinėje veikloje, siekti kuo geresnio meninio rezultato.	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą fortepijono programą įvairiuose kultūriniuose renginiuose.	
3.1. Parengti muzikinį kūrinį viešam pasirodymui.	3.1.1. Aptarti psichologinį pasirengimą koncertui. 3.1.2. Paaiškinti klaidas, pasakyti, kaip jas ištaisyti.
3.2. Išmanyti ir perteikti sceninės kultūros pagrindus.	3.2.1. Aptarti sceninės kultūros ir artistiškumo principus; 3.2.2. skatinti muzikinę iniciatyvą, fantaziją ir pasitikėjimą savimi.

44. Turinio apimtys:

44.1. minimalūs reikalavimai pusmečiui: ne mažiau kaip 3 kūriniai (polifonija, stambios formos kūrinys, skirtingo charakterio pjesės, etiudas, ansambliai). Į programą įtraukiamas nežinomo teksto skaitymas (3–4 nesudėtingos faktūros kūriniai). Gamos iki 4 ženklų, akordai, jų apvertimai, trumpas ir ilgas arpeggio.

44.2. Grojimo technikos ugdymas. Fortepijoninės technikos įgūdžių lavinimas ir tobulinimas. Lavinama smulkioji, akordinė grojimo technika. Pratimai, skirti pirštų bėglumui, tempui aktyvinti.

44.3. Muzikos kūrinių interpretavimas. Skirtingų stilių ir žanrų muzikos kūrinių analizavimas ir interpretavimas.

44.4. Muzikinė raiška. Koncertinės ir projektinės veiklos planavimas, dalyvavimas mokyklos, miesto, regiono rengiamuose projektuose, kūrybinės iniciatyvos skatinimas, refleksija.